

שבת
בראשית

שבת בראשית משפיע על כל השנה

ביאור פתגם רבותנו "אזוי ווי מען שטעלט זיך אוועק שבת בראשית, אזוי פירט זיך אַ גאַנץ יאָר", מדוע זהו בשבת בראשית דווקא, בהקדם ביאור דרך עבודת ה' שבכתוב "בראשית ברא אלקים"

ב.

– העובדה ש"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", כלומר, שהקב"ה ברא את העולם כולו מאין ואפס המוחלט – מוליכה בהכרח למסקנא שהבריאה מתקיימת מחדש בכל עת ובכל רגע.

החידוש העצום שנתחדש בששת ימי בראשית, שמאין ואפס המוחלט נוצרה מציאות "יש" – חל מחדש בכל רגע ורגע. תדיר נוצרת התהוות חדשה.

כפי שמוסבר בתניא (ח"ב פ"ג) באריכות

א.

ידוע פתגם רבותינו ששבת בראשית משפיעה על השנה כולה - "אזוי ווי מען שטעלט זיך אוועק שבת בראשית, אזוי פירט זיך אַ גאַנץ יאָר" [=כפי שאדם מציב את עצמו בשבת בראשית – כך הוא מתנהג בכל השנה].

- למה דוקא בשבת בראשית תלוי הדבר? מדוע לא במתן-תורה? והרי גם הפרשיות הרבות שמופיעות בהן מצוות שאינן מוזכרות בשאר הפרשיות – נוגעות לכל השנה? מהו המיוחד שב"שבת בראשית"?

כשאדם מגיע למסקנה שמציאות העולם היא תורה - הרי גם בלכתו ברחוב, ובהיותו בעסקיו הוא משנן מאמר רז"ל, פרק תהלים, פרק משנה, פרק תניא. ובכל פעולה טובה שנעשית על ידו הריהו מכריע את העולם לכף זכות. כלומר: הכרתו והתעמקותו במשמעות הפנימית של "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" מביאה לידי כך שהדבר משפיע ביחד לכלל "השמים והארץ וכל צבאם" – לכל הבריאה.

ד.

כוונת הפתגם ששבת בראשית משפיעה ונוגעת לכל השנה היא, ביחס לכל הענינים, הן רוחניים והן גשמיים.

והיינו, משום שהידיעה וההכרה ב"לעולם הוי' דברך נצב בשמים" נוגעת לא רק בעבודה הרוחנית, כי אם גם מסייעת להסרת הדאגות בקשר לענינים גשמיים. וכפי שאומר בתניא (אגה"ק סי' יא) שהדאגות על חסרון בבני חיי ומזוני באה מחמת שכחה שהכל בא מיד הקב"ה. ברם, כשיזכור האדם תמיד שהכל בא מידי הקב"ה בכל עת ובכל רגע – לא ידאג שכן הוא יודע ש"מאתו לא תצא הרעות", כי אם טוב. וכשהכרה זו תיקבע בנפשו – יראה גם בעיני בשר את הטובה בטוב הנראה והנגלה.

(ע"פ לוקטי שיחות חלק א עמ' 1 ואילך)

בפירוש הפסוק "לעולם ה' דברך נצב בשמים" שלאמתו של דבר הרי הנברא לכשעצמו הוא גם עתה אין ואפס, וכל קיומו הוא משום שהקב"ה מהווה אותו בתמידות, וממילא הרי כל מציאותו - אלוקות.

ה.

לפי האמור יובן שאמנם שבת בראשית משפיעה על כל השנה, משום שזכירת "בראשית ברא" היא יסוד עבודת השם לכל השנה.

- כשאדם מישאל רוצה לעשות גם את עיסוקו החומרי "כלי" לאלוקות, ונדמה לו שמבחינת סדרי טבע העולם קשה הדבר או שאין זה אפשרי,

הרי, כשהוא מעלה בזכרונו את הידיעה ש"לעולם ה' דברך נצב בשמים", שלאמתו של דבר אין מציאות של עולם בכלל, ומה שיש במציאות הוא כי "ויאמר אלקים יהי אור" ולכן "ויהי אור", וכן גם בשאר עשרת המאורות הוא משום ש"קודשא בריך הוא אסתכל באורייתא וברא עלמא" - הקב"ה הסתכל בתורה (בעשרת המאורות) וברא את העולם.

אזי הנחה זו, שכל קיום ומציאות העולם הוא רק על ידי העשרה מאורות שבתורה, מביאה לידיעה שלא יתכן שמציאות העולם מפריעה לקיום המצוות, כיון שבתורה זו עצמה כתוב "אנכי הוי' אלקיך" וכל תרי"ג המצוות.

כמו בשמחת תורה

כאשר כ"ק אדמו"ר מהרי"ץ אמר שצריכים לחיות עם הזמן, דהיינו עם פרשת השבוע, דיבר אודות פרשת בראשית, באמרו:

פרשת בראשית היא סדרה שמחה ("א פריילעכע סדרה"), שהרי הקב"ה ברא עולמות ונבראים, והי' מרוצה, כמ"ש "כי טוב". ואע"פ שסוף הסדרה אינו נעים כ"כ, אפרורי במקצת ("א ביסל קאלאמוטנע"), מ"מ, כללות הסדרה היא שמחה, ובכל קהילות ישראל שבת בראשית הוא ששון ושמחה, כיון שמתחילים לקרוא את התורה מחדש.

ומזה מובן, ששבת בראשית הוא כמו שמחת תורה:

גם בשמח"ת מתחילים לקרוא את התורה מחדש, כמנהג ישראל שכאשר מסיימים את התורה בתיבות "לעיני כל ישראל", מתחילים מיד לקרוא "בראשית ברא".

וכיון שגדלה מעלת השמחה דשמח"ת ושמחה זו היא מפני שמתחילים לקרוא את התורה מחדש – הרי מובן, שגם בשבת בראשית צריכה להיות השמחה כמו בשמח"ת, ועוד יותר מאשר השמחה דשמח"ת, כיון ש"מעלין בקודש"...

(כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש – תורת מנחם-התוועדות חכ"ז עמ' 122)

ה'קרוץ' המאסף

שבת בראשית הוא המשך להמועדים דחודש תשרי בכלל, ולשמיני עצרת ושמח"ת בפרט, וכפי שכותב כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמכתב דמחרת יום הכיפורים וז"ל: "יתאספו כולם יחדיו בימי השמחה... שמיני עצרת ושמחת תורה... וכעין השלמה ותוספת אור כי טוב בשבת בראשית הבעל"ט", היינו, ששבת בראשית הוא "השלמה ותוספת אור כי טוב" לימי השמחה שלפנ"ז, שמיני עצרת ושמח"ת.

...כללות העבודה במשך מועדי חודש תשרי עד להשלמה ותוספת אור כי טוב בשבת בראשית – יש לבאר ע"פ משל גשמי מנסיעה ברכבת:

כשאדם רוצה להגיע במהירות למחוז חפצו – נוסע ברכבת.

בכלל ישנם שני סוגי רכבות: יש רכבת מהירה שאינה מתעכבת בדרך הילוכה אלא נוסעת ישירות אל המקום המיועד, ויש רכבת רגילה – שבה משתמשים ע"פ רוב – שאינה נוסעת ישירות אל המקום המיועד, אלא מתעכבת בדרך הילוכה בתחנות שונות, כדי להעלות באמצע הדרך עוד נוסעים שלא עלו בתחנה הראשונה, וגם, בשביל אותם נוסעים שלא יכולים לסבול את הנסיעה המהירה.

גם בתחנות שבמשך הנסיעה ישנם שני סוגים: יש תחנות קטנות שבהם עוצרים לזמן קצר בלבד,

ויש תחנות גדולות שבהם עוצרים לזמן ממושך יותר, כדי להעמיס על הרכבת גם מטענים גדולים וכבדים, וגם בהמות. אשר העלאת הבהמות אל הרכבת דורשת זמן ארוך, משום שהבהמות פוחדות לעלות על הרכבת, הם פוחדות מהרכבת עצמה, מהצפירה, מהנסיעה וכו' [והפחד שלהם אינו פחד-שוא, כיון שבבואם אל המקום המיועד יהפכו להיות דם ובשר מבשרו (של האדם), ויתבטלו מבהמיותם ("זיי וועלן ווערן אויס בהמות"...)], ולכן, בתחנות הקטנות אין פנאי להתעסק עמהם, כי אם, בתחנות הגדולות, שבהם מתעסקים להעלות אל הרכבת את הכל.

וסדר הנסיעה – שלפני שהרכבת מתחילה לנסוע משמיעים צפירה, כדי להזכיר לנוסעים הממתנים – הטרודים עם חבילותיהם, או אלה ששכחו בכלל שצריכים לנסוע – שהרכבת עומדת לנסוע, ולא מסתפקים בצפירה אחת, אלא צופרים עוד פעם ועוד פעם, וכשהצפירות לא עוזרות מתחילה הרכבת לזוז מעט, כדי להראות שמתכוונים ברצינות... ורק לאחר"ז מתחילה הרכבת לנסוע במהירות.

וע"פ הידוע שכל דבר שישינו בגשמיות ה"ז משום שענין זה ישנו ברוחניות, והענין ברוחניות הוא שורש הענין בגשמיות – יש לבאר גם בנדו"ד שורש הענין ברוחניות. והענין בזה:

היתרון שבמהירות הילוכה של רכבת, רומז על תכלית בריאת האדם וירידת נשמתו למטה שע"י עבודתו למטה נעשה בבחי' "מהלך" - כידוע שהמלאכים נקראים "עומדים", דאף שעומדים באהבה ויראה במשך ב' אלפים שנה, ועוד ב' אלפים שנה, ועוד קרוב לב' אלפים שנה, ועולים מדרגא לדרגא, מ"מ, נקראים בשם "עומדים", כיון שהעליות שלהם הם בסדר והדרגה. וכן הנשמות קודם ירידתם למטה נקראים "עומדים", כמ"ש חי הוי' גו' אשר עמדתי לפניו". ודוקא ע"י ירידת הנשמות למטה והתלבשותן בגוף, שאז צריכה להיות עבודתן ביגיעת נפש ויגיעת בשר – נעשים "מהלכים", כיון שהעלי' שע"י הגוף היא שלא בהדרגה כלל, שמדלגים ("מישפרינגט אריבער") מסדר השתלשלות לדרגא שלמעלה מסדר השתלשלות, ועד לאשתאבא בגופא דמלכא, שמגיעים לעצמות ומהות א"ס ב"ה.

ובזה גופא ישנם ב' אופנים. (בדוגמת ב' סוגי הרכבות): ישנו סדר של "בעתה", וישנו סדר של "אחישנה" – כדברי יעקב לעשו שאף שהוא (יעקב) מצדו מוכן לילך להר שעיר, מ"מ, כיון ש"הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו גו'", לכן, "אתנהלה לאיטי", היינו, שהנסיעה אל הגאולה ("ועלו מושיעים גו' לשפוט את הר עשיו") צריכה להיות בהסדר ד"בעתה". ועד"ז בנוגע לסדר הנסיעה, החל מהצפירה שלפני הנסיעה, והתחנות שבאמצע הדרך וכו' – שענינם בהנמשל מתבטא במועדי חדש תשרי:

ובהקדם דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר ש"חודש תשרי הוא ראש הכללי לכל החדשים, ובו ימים שרשים ומקורים על כל השנה: ראש השנה – שרש ומקור על יראה, יום הכיפורים - על תשובה ומחילה וסליחה, שבעת ימי הסוכות – על אהבה ושמחה וכו'".

ובכללות נחלקים לשני סוגים: ימים נוראים, שבהם נעשית העבודה בכבי' ומרירות, וימי שמחה

("זמן שמחתנו") שבהם נעשית העבודה בשמחה וריקודים – כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר שאותם הענינים שפועלים בראש השנה בקו המרירות, פועלים בשמיני עצרת ושמחת תורה בקו השמחה.

והמשל לזה – כמו הרכבת שיש בה כמה סוגים של קרונות (מרכבות) בהתאם לסוגי הנוסעים, כמו כן ישנם כמה סוגי עבודה, באופן של בכי' ומרירות, או באופן של שמחה וריקודים.

דבשביל אותם נוסעים שלא עלו על הקרונות שעליהם כתוב "בכי' ומרירות" (כיון ששייכים יותר לקו השמחה, ואוהבים לרקוד), מצרפים ומחברים עוד קרון שעליו כתוב "שמחה וריקודים", ואם ירקדו לשם שמים, יוכלו גם הם לעלות על הרכבת שנוסעת לקבל פני המשיח.

ולאחרי כל זה צ"ל "השלמה ותוספת . . בשבת בראשית":

היינו, שאלה שלא מילאו בשלימות ("זי האבן ניט דערטאן") את העבודה דחודש תשרי יכולים להשלים זאת בשבת בראשית.

ומזה מובן שבשבת בראשית יש מעלה יתירה לגבי מועדי חודש תשרי:

שבת בראשית הוא אמנם ה"שיריים" דמועדי חודש תשרי, ו"שיריים" - כפשטות השם – הוא פחות ממחצית העיקר, אבל, מצינו שפעולת ה"שיריים" יכולה להיות יותר מה"עיקר" – כפי שאמר אלישע לאשת עובדי' "לכי מכרי את השמן ושלמי את נשייך ואת ובניך תחיי בנותר", ודרשו חז"ל "ואת ובניך תחיי בנותר עד שיחיו המתים", ונמצא, שה"עיקר" הספיק רק עבור התשלום להנושים, ואילו ה"נותר" הספיק לא רק לשנה שנתיים או שלוש, אלא "עד שיחיו המתים", שתחיית המתים תהי' לאחרי ביאת המשיח, לאחרי בנין ביהמ"ק השלישי, ולאחרי קיבוץ כל הגלויות, ועד אז – "תחיי בנותר"!

ומזה מובן גם בנוגע לשבת בראשית – שעם היותו "שיריים" דמועדי חודש תשרי, יכולה להיות פעולתו גדולה יותר מפעולת מועדי חודש תשרי.

(כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש - תורת מנחם-התוועדיות ח"ב עמ' 57)